

GENÇLER VE TÜTÜN KONTROLÜ

Tütün şirketleri var olabilmek için yeni kuşak tütün kullanıcılarını kendilerine çekmek zorundadırlar. Bu şirketler gençleri sigara kullanmaya yönelten büyük çaplı pazarlama kampanyaları geliştirmekte ve uygulamaktadırlar.

Bugün dünyada tütün önlenemez ölüm nedenlerinin başında gelmektedir. Yeni kuşakların sigaraya başlamalarını durduracak önlemler alınmazsa 2030 yılına gelindiğinde dünya genelinde her yıl 8 milyon kişi sigaraya bağlı hastalıklardan ölecektir.

Dünyada gençlerin tütün tüketimi ve ikinci el tütün dumanından etkilenimi

Gençlerin tütün tüketimi ve ikinci el tütün dumanına maruz kalmaları dünya genelinde büyük bir halk sağlığı sorunudur:

- Dünyada 13 - 15 yaşları arasındaki gençlerin % 17'sinden fazlası tütün ürünü kullanmaktadır. Her gün 80.000 - 100.000 genç tütüne bağımlı hale gelmektedir.
- Sigara içmeyen gençler de ikinci el tütün dumanından önemli ölçüde etkilenmektedirler. 13 - 15 yaş grubundaki öğrencilerin % 42,5'i evlerinde ikinci el tütün dumanına maruz kalmaktadır.

Türkiye'de gençlerin tütün tüketimi ve ikinci el tütün dumanından etkilenimi

Türkiye'de 2003 ve 2009 yıllarında ilköğretim ve ortaöğretim okullarında yapılan standart Küresel Gençlik Tütün Araştırması'na göre,

- 2009 yılında erkek çocukların % 10,2'si, kız çocuklarının ise % 5,3'ü halen sigara içmektedir. Özellikle kızlarda bu değerler 2003 değerlerinden oldukça yüksektir.
- Üstelik, 2009'da erkeklerin % 10,6'si, kızların ise % 9,8', bir yıl sonra sigaraya başlamayı düşündüklerini beyan etmişlerdir. Bu değerler de 2003 yılı ile karşılaştırıldığında büyük artış göstermiştir.
- Gençlerin % 52,8'i sigara alırken yaşlarından dolayı bir kısıtlama ile karşılaşmadıklarını belirtmiştir. % 7,4'ü tütün şirketi temsilcisinin dağıttığı bedava sigaralardan almıştır. % 11,6'sı üzerinde tütün ürünü logosu bulunan tişört, kalem, çanta gibi eşyalara sahiptir.

Doğum öncesinde ve sonrasında tütünün zararları

Araştırmalar dünya genelinde % 20-50 dolayında gebe kadının sigara içtiğini ya da ikinci el tütün dumanına maruz kaldığını göstermektedir. İkinci el tütün dumanı gebe kadınların ve doğmamış çocuklarının sağlığını sürekli riske sokmaktadır.

- Gebe kadınlar arasında sigara içmek ve ikinci el tütün dumanına maruz kalmak ani düşüklere, ektojik gebeliğe, ölü doğuma, düşük kilolu doğan bebeklere ve yenidoğan yoğun bakımı gerektiren diğer gebelik ve doğum komplikasyonlarına neden olur.
- Doğumdan sonra da etkilenimin etkileri devam eder; ani bebek ölümü sendromu, solunum rahatsızlıkları, kulak ve göz sorunları, büyüme ve zihinsel gelişimde gerilikler, konsantrasyon eksikliği bozukluğu ve diğer öğrenme ve gelişim sorunları olasılıkları artar.

Aile bireylerinin sigara içmelerinin gençlere zararı

Doğum sonrasında da ebeveynlerin veya hane halkının çocuğun yanında sigara içmeleri nedeniyle çocukta öksürük, hırıltı, bronşit, astım, zatürree, ölümcül alt solunum yolu enfeksiyonları, göz ve kulak sorunları ve sigaraya bağlı yangınlarda yaralanma veya ölüm riskleri artmaktadır.

Kendilerinin sigara içmelerinin gençlere zararı

Kısa vadeli etkiler: İnsanların birçoğu sigaranın sadece uzun vadeli risklerini dikkate alır, sigaranın zararlarının uzun yıllar boyu ortaya çıkmayacağını sanır. Ancak tütün kullanımının oldukça çabuk gelişen çok boyutlu sağlık sonuçları vardır:

- Sigara içmek gençlerde hafif solunum yolu tıkanması, akciğer fonksiyonu azalması ve akciğer fonksiyonu gelişiminin yavaşlamasına neden olur.
- Sigara içen genç yetişkinlerde dinlenirken ölçülen kalp atışı hızı sigara içmeyenlere göre dakikada bir ile üç atış daha fazladır. Araştırmalar, sigara içen gençler arasında kalp hastalığı ve felcin erken göstergelerini bulmuşlardır.

Uzun vadeli etkiler: Ömür boyu tütün bağımlılığı genellikle 18 yaştan önce başlamaktadır. Uzun vadeli tütün kullanımı sayısız kanser ve kronik hastalıklara neden olmaktadır. Bunlar arasında akciğer kanseri, mide kanseri, felç ve kalp damar hastalıkları bulunmaktadır. Uzun vadeli sigara içenlerin yarısından fazlası erken yaşta tütüne bağlı hastalıktan ölmektedir.

Gençleri tütüne karşı korumanın şartları:

- Tam dumanlız hava sahası politikalarını hayata geçirerek gençleri evde ve kamusal alanda ikinci el tütün dumanından korumak.
- Vergi artırımı yoluyla tüm tütün ürünlerinin fiyatlarını yükselterek gençlerin bu ürünlere erişimini önlemek.
- 18 yaşını doldurmamış kişilere tütün ürünü satışını engelleyen düzenlemeleri eksiksiz uygulamak ve denetlemek.
- Tütün reklamı, tanıtımı ve sponsorluğunu yasaklayan kapsamlı düzenlemeler yapmak, bunları eksiksiz uygulamak ve denetlemek; tütün şirketlerinin düzenlemeleri delmek için yaptıkları girişimlerin önünü alacak şekilde düzenli aralıklara bu düzenlemeleri gözden geçirmek.
- Herkesi tütün kullanımının zararları hakkında etkili, vurucu mesajlarla uyarmak ve bilgilendirmek üzere, tütün ürünlerinin üzerinde birleşik (resimli) uyarı uygulaması yapmak ve kitle iletişim araçlarında sürekliliği olan reklam kampanyaları yürütmek.
- Sigarayı bırakmak isteyenlere ihtiyaç duydukları desteği vermek.

KAYNAKÇA

<http://www.ssuk.org.tr>
<http://www.who.int/tobacco/en>
<http://www.fctc.org>
<http://tobaccofreecenter.org>
<http://www.tobaccofreeunion.org/>
<http://www.worldlungfoundation.org/>
<http://www.globalink.org/>

The World Bank. Curbing the Epidemic: Governments and the Economics of Tobacco Control. Washington, DC: World Bank Publications; 1999. <http://www1.worldbank.org/tobacco/book/html/cover2a.html>.
World Health Organization (WHO) Report on the Global Tobacco Epidemic 2008: The MPOWER package. Geneva: World Health Organization, 2008.
Warren CW, Jones NR, Eriksen MP, Asma S. Patterns of global tobacco use in young people and implications for future chronic disease burden in adults. Lancet. 2006; 367; Mochizuki-Kobayashi Y, Fishburn B, Baptiste J, El-Awa F, Nikogosian H, Peruga A, et al. Use of Cigarettes and Other tobacco Products Among Students Aged 13-15 Years — Worldwide, 1999-2005. CDC Morbidity and Mortality Weekly Report. 2006; 55(20).
Warren CW, Jones NR, Peruga A, Chauvin J, Baptiste JP, et al. Global Youth Tobacco Surveillance, 2000-2007. CDC Morbidity and Mortality Weekly Report. 2008;57(55-1).
Jauniaux E, Greenough A. Short and long term outcomes of smoking during pregnancy. Early Human Development. 2007;83(11).
Andres RL, Day MC. Perinatal Complications Associated with Maternal Tobacco Use. Seminars in Neonatology. 2000;5(3).
Wiborg K, et al. Smoking During Pregnancy and Pre-term Birth. British Journal of Obstetrics and Gynaecology 1996;103(8).
U.S. Department of Health and Human Services (DHHS). The Health Consequences of Involuntary Exposure to Tobacco Smoke: A Report of the Surgeon General. Atlanta, GA: Dept. of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health; Washington, D.C.: 2006.
Li JS, et al. Meta-Analysis on the Association Between Environmental Tobacco Smoke (ETS) Exposure and the Prevalence of Lower Respiratory Tract Infection in Early Childhood. Pediatric Pulmonology. 1999; 27.
Leistikow BN, Martin DC, Milano CE. Fire Injuries, Disasters, and Costs from Cigarettes and Cigarette Lights: A Global Overview. Preventive Medicine. 2000; 31.
Gold DR, et al. Effects of Cigarette Smoking on Lung Function in Adolescent Boys and Girls, New England Journal of Medicine. 1996; 335(13).
U.S. Department of Health and Human Services (DHHS). Preventing Tobacco Use Among Young People — A Report of the Surgeon General. Washington, DC: Dept. of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health; 1994.
WHO Tobacco Free Initiative, 2008 [internet sayfası]. Geneva; WHO: 2008. World No Tobacco Day, 31 May 2008: The Focus. <http://www.who.int/tobacco/wntd/2008/focus/en/index.html>.
WHO, 2008. (23) WHO EMRO Tobacco Free Initiative [internet sayfası]. Cairo; WHO: 2008. Facts and FAQs. <http://www.emro.who.int/TFI/Facts.htm>.

